

FRANSIZCA ÖĞREN AVEC TAHSİN

L'Impératif

Emir Kipi — Yap! Yapalım! Yapın!

Emir Vermek, Tavsiye Etmek, Birlikte Yapmaya Çağırarak

Bu derste neleri öğreneceksin?

- Emir kipi nedir? Sadece 3 kişi: tu, nous, vous
- Présent'ten emir kipine geçiş: s düşer kuralı
 - 4 düzensiz fiil: être, avoir, savoir, vouloir
 - Olumsuz emir: yapma! yapmayın!
- Zamirlerle emir: regarde-moi, lève-toi, donne-le-moi
- Günlük hayatta emir kipi: tavsiye, talimat, davet

fransizcaogren.net

1 Emir Kipi Nedir?

Emir kipi, birine bir şey yapmasını **söylediğin**, **tavsiye ettiğin** veya birlikte bir şey yapmaya **çağırдыңın** zamanlarda kullanılır. Türkçede çok doğal yaparsın: "Gel!", "Otur!", "Gidelim!", "Yapın!"

Fransızcada emir kipi sadece **3 kişi** için var:

- **Tu (sen) — Mange ! (Ye!)**
- **Nous (biz) — Mangeons ! (Yiyelim!)**
- **Vous (siz) — Mangez ! (Yiyin! / Yiyiniz!)**

En önemli özellik: Emir kipinde **özne zamiri yazılmaz!** Présent'te "tu manges" dersin ama emir kipinde sadece "**Mange !**" dersin — "tu" yok! Fiil tek başına durur. Bu Türkçeyle aynı: "Ye!" dersin, "Sen ye!" demezsin.

Kodlama: "Emir kipinde özne tatile çıkmış — fiil tek başına sahneye çıkar."

2 Nasıl Oluşturulur?

Emir kipi oluşturmak çok kolay: **présent'teki formu al, özne zamirini sil.** Tek özel kural: **tu formunda -ER fiillerinin sonundaki -s düşer.**

Kural 1: Présent formunu al, özneyi sil

Kişi	Présent	İmpératif	Türkçe
tu	tu manges	Mange !	Ye!
nous	nous mangeons	Mangeons !	Yiyelim!
vous	vous mangez	Mangez !	Yiyin!

Kural 2: -ER fiillerinde tu formunda -s düşer!

Bu en kritik kural: 1. grup (-ER) ve aller fiilinde, tu formu présent'te -s ile biter (tu parles, tu manges, tu vas). Emir kipinde bu **-s düşer**:

Fiil	Présent (tu)	İmpératif (tu)	Not
parler	tu parles	Parle !	-s düştü!
manger	tu manges	Mange !	-s düştü!
regarder	tu regardes	Regarde !	-s düştü!
aller	tu vas	Va !	-s düştü!
finir	tu finis	Finis !	-s kalır! (2. grup)

prendre	tu prends	Prends !	-s kalır! (3. grup)
faire	tu fais	Fais !	-s kalır! (3. grup)

Altın kural: -s sadece -ER fiillerinde ve aller'de düşer. 2. grup (-IR) ve 3. grup fiillerde -s kalır! "Mange!" (ER → s düşer) ama "Finis!" (IR → s kalır). "Va!" (aller → s düşer) ama "Fais!" (faire → s kalır).

İstisna: "tu" formunda -s düşmüş olsa bile, arkasından **y** veya **en** geliyorsa -s geri gelir (ses uyumu için): "Manges-en!" (Ondan ye!), "Vas-y!" (Git oraya!).

3 Yaygın Fiillerin Emir Kipi

Fiil	Tu	Nous	Vous	Türkçe
parler	Parle !	Parlons !	Parlez !	Konuş!
manger	Mange !	Mangeons !	Mangez !	Ye!
écouter	Écoute !	Écoutons !	Écoutez !	Dinle!
regarder	Regarde !	Regardons !	Regardez !	Bak!
finir	Finis !	Finissons !	Finissez !	Bitir!
attendre	Attends !	Attendons !	Attendez !	Bekle!
faire	Fais !	Faisons !	Faites !	Yap!
prendre	Prends !	Prenons !	Prenez !	Al!
venir	Viens !	Venons !	Venez !	Gel!
aller	Va !	Allons !	Allez !	Git!

4 4 Düzensiz Fiil (Ezberle!)

Sadece 4 fiil emir kipinde présent formundan farklı çekilir. Bunlar **subjonctif** kökünden türer. Şimdilik kalıp olarak ezberle:

Fiil	Tu	Nous	Vous	Kullanım
être	Sois !	Soyons !	Soyez !	Ol! (sabırlı ol, nazik ol...)
avoir	Aie !	Ayons !	Ayez !	Sahip ol! (cesaretin olsun...)
savoir	Sache !	Sachons !	Sachez !	Bil! (bilin ki...)

vouloir	Veuille !	Veillons !	Veillez !	Lütfen... (resmi ricalar)
---------	-----------	------------	-----------	---------------------------

- Sois patient ! — Sabırlı ol!
- Soyez les bienvenus ! — Hoş geldiniz!
- N'aie pas peur ! — Korkma!
- Veuillez vous asseoir. — Lütfen oturun. (çok resmi)

Kodlama: Bu 4 fiili "SAVE" kısaltmasıyla hatırla: **S**avoir, **A**voir, **V**ouloir, **Ê**tre. SAVE = kurtarmak (İngilizce). "Bu 4 fiili kurtar, geri kalanı présent'ten gelir!"

5 Olumsuz Emir: Yapma!

Olumsuz emir kipi = **ne + fiil + pas**. Yapısı présent'teki olumsuzlukla aynı, sadece özne yok:

Olumlu	Olumsuz	Türkçe
Mange !	Ne mange pas !	Yeme!
Parle !	Ne parle pas !	Konuşma!
Partez !	Ne partez pas !	Gitmeyin!
Faisons !	Ne faisons pas !	Yapmayalım!
Sois triste !	Ne sois pas triste !	Üzülme!
Aie peur !	N'aie pas peur !	Korkma!

Dikkat: "N'aie pas peur!" (Korkma!) çok sık kullanılan bir kalıp. "Ne sois pas triste!" (Üzülme!) de öyle. Bunları kalıp olarak öğren.

6 Zamirlerle Emir Kipi

Emir kipinde zamirlerin yeri değişir. **Olumlu emirde** zamir fiilin **arkasına** gelir (tire ile bağlanır). **Olumsuz emirde** zamir fiilin **önünde** kalır (normal yer):

Olumlu: Zamir fiilin ARKASINA geçer

- Regarde-moi ! — Bana bak!
- Donne-le-moi ! — Onu bana ver!
- Écoutez-les ! — Onları dinleyin!
- Parlez-lui ! — Ona konuşun!
- Vas-y ! — Git oraya! Hadi!
- Manges-en ! — Ondan ye!

Olumsuz: Zamir fiilin ÖNÜNDE kalır

- **Ne me regarde pas ! — Bana bakma!**
- **Ne le lui donne pas ! — Onu ona verme!**
- **Ne les écoutez pas ! — Onları dinlemeyin!**
- **N'y va pas ! — Oraya gitme!**

Dikkat — me → moi, te → toi: Olumlu emirde **me** ve **te** zamirleri **moi** ve **toi** olur (vurgu zamiri): "Regarde-**moi**!" (bana bak!). Ama olumsuzda normal kalır: "**Ne me** regarde pas!" (bana bakma!).

Se'li Fiillerle Emir

Fiil	Olumlu	Olumsuz	Türkçe
se lever	Lève-toi !	Ne te lève pas !	Kalk! / Kalkma!
se lever	Levons-nous !	Ne nous levons pas !	Kalkalım! / Kalkmayalım!
se lever	Levez-vous !	Ne vous levez pas !	Kalkın! / Kalkmayın!
se taire	Tais-toi !	Ne te tais pas !	Sus! / Susma!
s'asseoir	Assieds-toi !	Ne t'assieds pas !	Otur! / Oturma!
se dépêcher	Dépêche-toi !	Ne te dépêche pas !	Acele et! / Etme!

Kodlama: "Olumlu emirde zamir fiilin arkasına tire ile yapışır (Lève-toi!). Olumsuz emirde zamir öne kaçır (Ne te lève pas!)."

7 Günlük Hayatta Emir Kipi

Emir / Talimat

- **Ferme la porte ! — Kapıyı kapat!**
- **Ouvrez vos livres à la page 10. — Kitaplarınızı sayfa 10'a açın.**
- **Fais tes devoirs ! — Ödevlerini yap!**

Tavsiye

- **Mange des fruits ! — Meyve ye!**
- **Dors bien ! — İyi uyu!**
- **N'oublie pas ton parapluie ! — Şemsiyeni unutma!**

Davet / Teklif (nous formu)

- **Allons au cinéma ! — Sinemaya gidelim!**
- **Mangeons ensemble ! — Birlikte yiyelim!**

→ **Partons maintenant ! — Şimdi gidelim!**

Sık kullanılan kalıplar

- **Allez ! — Hadi! Haydi!**
- **Tiens ! — Al! / Bak!**
- **Dis-moi ! — Söyle bana!**
- **Attends ! — Bekle!**
- **Dépêche-toi ! — Acele et!**
- **Excusez-moi ! — Affedersiniz!**

8 Türk Öğrencilerin Hataları

YANLIŞ: Tu mange ! (özne zamiri var!)

DOĞRU: Mange ! (emir kipinde özne yazılmaz)

YANLIŞ: Manges ! (s var — ER fiili!)

DOĞRU: Mange ! (-ER fiillerinde tu formunda -s düşer)

YANLIŞ: Fini ! (s düşmüş — 2. grup!)

DOĞRU: Finis ! (2. ve 3. grupta -s kalır)

YANLIŞ: Lève-te ! (te → toi olmalı!)

DOĞRU: Lève-toi ! (olumlu emirde me→moi, te→toi)

YANLIŞ: Ne mange-toi pas ! (olumsuzda zamir önde!)

DOĞRU: Ne te lève pas ! (olumsuzda zamir fiilin önünde)

9 Mini Diyalog: Sabah Rutini

Anne : Réveille-toi ! Il est sept heures !

Uyan! Saat yedi!

Ali : Encore cinq minutes...

Beş dakika daha...

Anne : Non ! Lève-toi maintenant !

Hayır! Şimdi kalk!

Ali : D'accord, d'accord...

Tamam, tamam...

Anne : Dépêche-toi, prends ton petit déjeuner !

Acele et, kahvaltını yap!

Ali : Attends, je cherche mes chaussures !

Bekle, ayakkabılarımı arıyorum!

Anne : Regarde sous ton lit ! Et n'oublie pas ton sac !

Yatağının altına bak! Ve çantanı unutma!

Ali : Oui maman ! Allons-y !

Evet anne! Hadi gidelim!

Anne : Sois sage à l'école !

Okulda uslu ol!

Ali : Oui, ne t'inquiète pas !

Evet, merak etme!

10 Mini Özet

Emir kipi sadece 3 kişi: tu (sen), nous (biz), vous (siz). Özne zamiri yazılmaz!

Présent'ten al, özneyi sil. -ER fiillerinde tu formunda -s düşer: Mange! (Manges değil).

2. ve 3. grup fiillerde -s kalır: Finis!, Prends!, Fais!

4 düzensiz: être (sois/soyons/soyez), avoir (aie/ayons/ayez), savoir, vouloir — SAVE kodu.

Olumlu emirde zamir arkaya gelir: Regarde-moi!, Lève-toi!, Vas-y!

Olumsuz emirde zamir öne döner: Ne me regarde pas!, Ne te lève pas!

Nous formu = davet/teklif: Allons!, Mangeons!, Partons! (Gidelim, yiyelim, çıkalım!)